



Svenska Barnläkarföreningen
The Swedish Paediatric Society

Verksamhetsberättelse 2020/2021

Medlemmar

Svenska Barnläkarföreningen (BLF) har en fortsatt positiv utveckling vad gäller medlemsantalet och 2020-12-31 hade BLF 2155 medlemmar varav 2004 även är medlemmar i Sveriges Läkarförbund. Motsvarande siffror 2019-12-31 var 2138 respektive 1959. Under 2020 tillkom 77 nya medlemmar, 51 avslutade medlemskap och 9 medlemmar avled.

Styrelsen

Ordförande: Lena Hellström-Westas

Vice ordförande: Anna Olivecrona

Vetenskaplig sekreterare: Ulrika Ådén

Facklig sekreterare: Per Brolin

Kassör: Svetlana Lajic

Ledamöter: Henrik Arnell, Anna Bärtås, Matias Hagman, Niklas Segerdahl

BLU-representant: Catrin Hansson

Suppleant: Peter Almgren

Webmaster: Marianne Bergström

Valberedning: Ola Nilsson, Gunilla Drake, Åsa Hedblom

Den nya BLF-styrelsen inledde arbetet direkt efter Årsmötet 21 april 2021, som hölls via zoom på grund av covid-19 pandemin och då Barnveckan i Växjö ställts in av samma anledning.

Höstens styrelseinternat hölls i Marstrand 8-9 oktober 2020, vilket därmed även blev det enda fysiska styrelsemötet under året på grund av den pågående pandemin. Styrelsemöten har skett via zoom cirka en gång per månad, och vid två tillfällen har längre styrelsemöten hållits i anslutning till styrelsens sammanträden med delföreningarnas ordförande. Protokoll finns tillgängliga för medlemmar via hemsidan.

Delföreningar och intresseföreningar

BLF:s del- och intresseföreningar gör ett för barnsjukvården mycket viktigt och omfattande arbete med bland annat utbildningsinsatser och framtagande av riktlinjer och vårdprogram. Delföreningarna skriver egna årsberättelser. Delföreningsmöte via zoom har hållits vid två tillfällen 12 maj 2020 och 19 november 2020, och ett delföreningsmöte är planerat till 21 april 2021 efter Årsmötet. Samarbetet med delföreningarna är helt avgörande för BLF:s verksamhet och BLF-styrelsen vill framföra ett stort tack till alla del- och intresseföreningar för gott samarbete under året och för alla värdefulla initiativ och bidrag, remissvar och mycket mer.

Delföreningar 2020/2021

BLF's delförening för Allmänpediatrik och Hälsovård
 Svensk barninfektionsförening
 BLF's delförening för barn som far illa
 Svensk Förening för Pediatrik Endokrinologi och Diabetes
 Global Barn- och Ungdomshälsa
 Svensk Barnfetmaförening
 Svensk Barnkardiologisk förening
 Svensk Barnnefrologisk förening
 Svensk Barnreumatologisk förening
 Svensk förening för pediatrik akutsjukvård
 Svensk förening för ungdomsmedicin
 Svensk Neuropediatrik förening
 Svenska Barnläkarföreningens delförening för allergi och lungmedicin
 Svenska föreningen för pediatrik gastroenterologi, hepatologi och nutrition
 Svenska Neonatalföreningen

Intresseföreningar 2020/2021

Arbetsgruppen Barnvaccinationer
 Arbetsgruppen för medfödda ämnesomsättningssjukdomar
 BarnEndokrinologiska sällskapet, BES
 BLF's arbetsgrupp, Cystisk fibros
 BLF's sektion för Pediatrik hematologi och onkologi, PHO
 Vårdplaneringsgruppen för pediatrik hematologi, VPH
 BLF's utskott för Etik och Barnets rättigheter
 Svensk Barnsmärtförening
 Svensk Förening för Medicinsk Genetik
 Svenska Barnläkarföreningens Intresseförening för Barn och Läkemedel

Barnveckan

Barnveckan, som under det senaste decenniet har utvecklats till landets största utbildningsaktivitet för barnläkare och barnsjuksköterskor var planerad till Växjö 30 mars till 2 april 2020. På grund av covid-19 pandemin fick dock Barnveckan 2020 ställas in med ett kort varsel med över 800 anmälda deltagare. Det förväntade ekonomiska underskottet blev dock ett litet överskott tack vare de lokala arrangörernas starka engagemang och stor lojalitet från landets barnkliniker. År 2021 kommer Barnveckan att hållas i Stockholm, initialt var den inplanerad till april (vecka 14) men pga av pandemin har den flyttats till 27-30 september och ett fysiskt möte planeras. En del av de planerade programpunkterna från Växjö återkommer då. Vi ser fram emot en efterlängtd Barnvecka september 2021, med plats för utbildning, vetenskap och möten!

Samarbete och samordning med NPO barn och ungdomars hälsa

I syfte att skapa en mer jämlik vård i landet initierades 2018 nationella programområden (NPO) av Sveriges kommuner och regioner (SKR). Barn och ungdomars hälsa utgör ett sådant NPO, som leds av ordförande Simon Rundqvist. BLF och dess delföreningar har en tät och nära dialog med NPO Barn och ungdomars hälsa och uppskattar detta samarbete. Under covid-19 pandemin har NPO Barn och ungdomars hälsa arrangerat återkommande diskussioner och ett längre webinar om barns situation under pandemin, där BLF deltagit tillsammans med nationella aktörer och myndigheter (BO, BRIS, Skolverket, Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten m.fl.). Även andra

kontakter har tagits mellan BLF och NPO i aktuella frågor. Vi fortsätter att aktivt arbeta för att integrera den kompetens och kunskap som finns inom BLF:s delföreningar i NPO-strukturen.

Utredning: God och sammanhållen vård för barn och unga

Regeringskansliet tillsatte 2019 en utredning för god och sammanhållen vård för barn och unga i hela landet. Utredningen syftar till att uppnå likvärdig vård vid fysisk och psykisk hälsa, inkluderat förebyggande och hälsofrämjande insatser och vårdkedjor för barn och unga. En delredovisning sker i maj 2021 och slutbetänkande lämnas i oktober 2021. Den särskilde utredaren Peter Almgren är barnläkare och suppleant i BLF:s styrelse.

Remisser

Ett flertal remisser har besvarats under året, många i samarbete med delföreningar och arbetsgrupper. Remissvaren kan läsas på hemsidan (under fliken för medlemsinformation). Remisser som vi besvarat under detta verksamhetsår inkluderar bl.a. följande:

- Vägledning för påvisning av pågående covid-19 hos barn och unga (FoHM)
- Vaccinationer mot Covid-19 (FoHM)
- Socialdepartementet: Ds 2020:16 "Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende"
- Socialstyrelsen: Dnr 4.1-31255/2020 Föreskrifter om behörighet för sjuksköterskor att ordinera läkemedel för vaccination mot sjukdomen covid-10
- Justitiedepartementet: Betänkade och kompletterande promemoria till betänkandet En långsiktigt hållbar migrationspolitik (SOU 2020:54)
- Förfrågan om underlag till lägesrapport om de nationella vaccinationsprogrammen 2020. Ärende-nr: 00975-2020
- Rekommendationer om fysisk aktivitet hos barn och ungdomar (FYSS2021)
- Vägledning: Postcovid – kvarstående eller sena symtom efter covid-19 (Socialstyrelsen, mars 2021, svarat via SLS)
- FoHM: Barnläkarföreningens förslag till rekommendationer för vaccination mot covid-19 för barn och ungdomar

Utbildningsutskottet

Medlemmar i Utbildningsutskottet under det senaste året: Eva Albinsson (ordförande), Åsa Myrelid, Sara Liljeholm, Per Friskopp, Eva Wesslén Eriksson, Anna Undeman Asarnej, John Terlinder, Marie Ekbäck, Martin Klasson, Michele Compagno, Thomas Hagedorn och Daniel Holmgren. Adjungerade till utskottet har varit Ulrika Ådén och Lena Hellström Westas för BLF-styrelsen och Catrin Hansson för BLU.

Utskottet gör ett betydelsefullt arbete för ST-utbildningen i pediatrik och har i samråd med Socialstyrelsen tagit fram delmål för barn och ungdomars hälsa i den nya föreskriften för BT och ST. Dessutom har utbildningsutskottet en regelbunden dialog med Socialstyrelsen angående SK-kurser, där barnmedicin är en av de specialiteter som har flest statligt finansierade SK-kurser.

Fortbildning för specialister

Utbildningsutskottet har även ett pågående arbete för förbättrad struktur för fortbildning för specialister och rekommendationer finns publicerade på BLFs hemsida.

Specialistskrivningen, som sedan 2015 är webbaserad, genomförs årligen i samarbete mellan BLF:s utbildningsutskott och landets studierektorer i pediatrik. Ansvaret roterar och den 23 oktober 2020 hade Norra sjukvårdsregionen arrangerat specialistskrivningen. Det finns möjlighet att skriva diagnostiskt eller "skarpt" och sammanlagt 46 läkare skrev "skarpt". BLF gratulerar de 36 som fick godkänt resultat (namnen är publicerade på BLF:s hemsida)! Resultatet 2020 liknar mycket föregående års, dvs 2019, då 45 läkare skrev "skarpt" och 37 fick godkänt resultat.

BLU - Barnläkare under utbildning

BLUs styrelse 2020/2021 har bestått av: Catrin Hansson (ordf), Ulrika Härenstam (vice ordf), Petra Sandén, Sara Olivecrona, Henriette Loizos, Andri Lemarquis, Itay Zamir, Antonio Loizos och Elin Hoff. BLU arbetar kontinuerligt för att förbättra ST-utbildningen i barn- och ungdoms-medicin. Under 2021 startar en artikelserie i Barnläkaren och återkommande utbildnings-fokuserade webinarier arrangeras i samarbete med BLF. Höstkonferensen 2020 blev inställd pga covid-19 pandemin, och utbildningsenkäten framflyttad till 2021.

BLF:s utskott för etik och barnets rättigheter

Utskottet utgjordes 2020 av Lisa Törnudd (ordförande), Nina Nelson, Anders Castor, Kristin Lindblom, Nils Lundin, Anna Ahlin, Anna Bärtås (BLF styrelse) och Pernilla Leviner (adj). Under 2020 har utskottet bistått styrelse och medlemmar i olika frågor.

Medlemskommunikation

Tidningen Barnläkaren

Barnläkaren utkom med sex nummer 2020 och hittills 2021 två nummer. Redaktör är Margareta Munkert Karnros och i redaktionskommittén har ingått Hugo Lagercrantz, Josef Milerad, Göran Wennergren, Anna Undeman Asarnej, BLFs vetenskapliga sekreterare Synnöve Lindemalm/Ulrika Ådén och ordförande Per Brolin/Lena Hellström Westas. Tidningen distribueras till BLF:s medlemmar via post och finns tillgänglig för alla på den alltmer välbesökta hemsidan www.barnlakaren.se. Varje nummer har ett tema och en gästredaktör.

1/2020 Forskning, Diana Karpman

2/2020 Nutrition, Petter Malmberg

3/2020 Barnhälsovård, Johanna Rubin

4/2020 Övergång från barn-vuxenmedicin, Berit Kriström

5/2020 Barnet i kulturen, Hugo Lagercrantz och Göran Wennergren

6/2020 Barnläkaren – råd till föräldrar/Prevention, Lovisa Sjögren

1/2021 Acta Paediatrica 100-års jubileum, Hugo Lagercrantz och Göran Wennergren

2/2021 Allergi, Anna Asarnej och Jon Konradsen

Hemsida, sociala medier och nyhetsbrev

Barnläkarföreningens hemsida, www.barnlakarforeningen.se, är nu väl utvecklad med 4000-6000 besökare per månad. Nyheter publiceras regelbundet på hemsidan, och ett kalendarium finns tillgängligt där bl.a. relevanta möten, kurser och utbildningsaktiviteter annonseras. I samband med utbrottet av det nya coronaviruset och sjukdomen Covid-19 våren 2020 har vi skapat en särskild sektion på hemsidan för att samla pediatrikt relevant information om sjukdomen. BLF har även en aktiv Facebooksida och även där publiceras nyheter, lästips samt aktuella frågor för barnläkare och andra intresserade.

Acta Paediatrica

Acta Paediatrica utges av Stiftelsen Acta Paediatrica och finns sedan 2016 enbart on-line, förutom enstaka tryckta supplement. BLF:s medlemmar har full tillgång till tidskriften Acta Paediatrica genom inloggning via BLFs hemsida. Under 2020 skulle Acta Paediatrica fira sitt 100-årsjubileum i samband med Barnveckan, men firandet har pga av covid-19 pandemin uppskjutits till 23-24 september 2021.

Internationellt samarbete

Barnläkarföreningen har en långsiktig målsättning att öka det internationella samarbetet. Delföreningen för global hälsa driver ett mycket aktivt arbete med detta syfte. Under 2021-2023 är BLFs representanter i EAP (European Academy of Paediatrics) respektive IPA (International Pediatric Association) Lars Gelander och Helena Hildenwall. Under 2020-2021 har inga fysiska kongresser ägt rum men den 8:e EAPS kongressen hölls virtuellt i Barcelona 16-20 oktober 2020 och EAP 2021 Congress & Mastercourse hålls 22-25 april 2021.

Almedalsveckan

BLF styrelsen har tidigare arrangerat seminarier under Almedalsveckan 2019, men beslutade trots mycket positiva erfarenheter att inför 2020 avstå från deltagande. Inför 2021 har formen för Almedalsveckan känts osäker med tanke på pandemin och BLF har inte anmält deltagande.

BLF är nu medlemsförening i Svenska Läkaresällskapet (SLS)

Beslut om att göra BLF till medlemsförening i SLS fattades vid årsmötet i Örebro 2019, vilket även nödvändiggjorde en viss revision av BLF:s stadgar (se BLF:s hemsida). Samarbetet med SLS har fungerat alldeles utmärkt och BLF har bl.a. fått support för ett flertal webinarier som arrangerats från SLS plattform på zoom. SLS har under den pågående pandemin arrangerat välbesökta ordföranderåd för delföreningarna (lunchtid onsdagar, var till varannan vecka) för diskussioner och informationsutbyte under den pågående pandemin.

Exempel på andra områden som BLF arbetat med under året

BLF 50 år och Barnkonventionen blir svensk lag 2020

BLF planerade att uppmärksamma dessa viktiga händelser under Barnveckan 2020, som dock fick inställas på grund av covid-19 pandemin. Att Barnkonventionen blev svensk lag 2020 har dock fått stor betydelse i BLFs remissvar till olika myndigheter och instanser, då vi kan hänvisa till denna lag i våra svar.

BLF och Covid-19 pandemin

I likhet med övriga samhället och sjukvården har BLF:s arbete påverkats av Covid-19 pandemin. Barnveckan 2020 ställdes in och årsmötet hölls digitalt 21 april 2020. På BLFs hemsidan finns en flik med pediatrik Covid-19 information. BLF agerade tidigt med en nationell enkät till barnklinikernas verksamhetschefer om sjukhusvårdade barn med Covid-19, och eventuella bakomliggande diagnoser. BLF har också arrangerat ett flertal mycket välbesökta webinarier om covid-19 hos barn i samarbete med bl.a. Karolinska och Sachska Barnsjukhuset, delföreningar – bl.a. Svensk Barnreumatologisk förening och nationell expertis inom olika barnkliniker, delföreningar och Jonas Ludvigsson (som 2020 blev utsedd till vetenskapligt råd i pediatrik hos Socialstyrelsen). Tidigt uppmärksammades MIS-C av Svensk Barnreumatologisk förening och BLF

styrelsen. Även pediatrik post-covid uppmärksammades tidigt då föräldrar kontaktade BLF om de problem som de mötte i kontakter med sjukvård och skola för detta tidigare okända tillstånd. Detta har bidragit till att pediatrika post-covid mottagningar har öppnats på ett par sjukhus i landet. BLF-styrelsen har haft upprepade kontakter med Folkhälsomyndigheten i frågor som rör covid-19 hos barn och unga, bl.a. testning, vaccinationer, olika rekommendationer. BLF har även medverkat i debattinlägg -styrelsen har

Medlemsenkät – vilka frågor ska BLF driva?

En medlemsenkät skickades 27 september 2020 till samtliga medlemmar, 303 svar (35%) inkom från de 1861 mail som bedömdes ha nått mottagaren. De frågor som bedömdes som viktigast (i fallande ordning) var: Fortbildning; Barnens rätt till lika vård; Arbetsmiljöfrågor; Nationella PM; Löner; ST-läkarfrågor; Forskning.

Webinarier

Under 2020/2021 har covid-19 pandemin "framtingat" nya rutiner för sammanträden, föreläsningar, konferenser och andra digitala möten. Detta har haft både för- och nackdelar, men en framgångssaga som antagligen blir beständig, då den attraherat hundratals deltagare, är återkommande webinarier där ett stort antal deltagare samtidigt kan medverka på nationell nivå. Här nedan listas webinarier som skett i samarbete med BLF-styrelsen. Flera delföreningar har även arrangerat webinarier som annonserats på BLFs hemsida.

- 15 april 2020: BLFs Covid19-webinarium (Henrik Arnell m.fl.)
- 4 maj 2020: Covid-19, barn och riskgrupper (Erik Melén m.fl.)
- 3 juni 2020: Barn, smittsamhet och covid-19 (Jonas Ludvigsson)
- 17 juni 2020: Barn och covid-19 hyperinflammation (Lotta Nordenhäll, Petter Brodin m.fl.)
- 10 september 2020: Organspecifika effekter av covid-19 (Jonas Ludvigsson)
- 30 september 2020: Sveriges covid-19 strategi – de första 8 månaderna (Jonas Ludvigsson)
- 25 november 2020: "Long covid-19" hos barn (Malin Ryd Rinder, Olof Hertting)
- 17 februari 2021: Undanträngningseffekter inom barnsjukvården under pandemin (Jonas L)
- 2 februari 2021: Intro till BLFs webinarier: första tisdagen varje månad kl 12.15-13 (Lena HW)
- 2 mars 2021: Förvärvad binjurebarksvikt (Johan Svensson)
- 5 april 2021: Allergologi (Catrin Hansson/BLU, Emma Goksör, Sandra Tedner, Anna Winberg)

Spädbarnsmisshandel

I samarbete med BLFs delförening för Barn som far illa fortsätter BLF styrelsen att aktivt verka för att minska risker för spädbarnsmisshandel, bl.a. genom samarbete med bl.a. Barnafrid i Linköping. BLF:s tidigare utlåtande om SBU-rapporten om skakvåld (2016) uppdaterades 2021. BLF noterar, liksom tidigare, att fr.a. undersökningen av den s.k. triaden inte var relevant då spädbarnsmisshandel även kan ta sig andra uttryck. Frågan om orosanmälningar blossade upp i samband med ett SVT-reportage i februari 2021, och medförde ett debattinlägg i Läkartidningen från BLF-styrelsen och verksamhetschefer för 27 barnkliniker.

Jävsdeklarationer

BLF styrelsen har beslutat införa jävsdeklarationer vid arbete med vårdprogram och andra engagemang. Frågan har diskuterats på delföreningsmötet hösten 2020 men formerna för hur jävsdeklarationerna ska hanteras är inte klara.

"Digital strategi"

Arbete pågår för att utreda och förbättra BLFs digitala strategi, bl.a. hemsida.

Samhällsdebatt

BLF med delföreningar har aktivt medverkat i samhällsdebatten men bl.a. följande inlägg:

- Läkartidningen 15 maj 2020: Vi ser att många barn drabbas hårt av pandemins följder (BSFI)
- Läkartidningen 27 jan 2021: Tänk om Karolinska - Barn är inte små vuxna!
- SVD-debatt 1 feb 2021: Nedstängningar slår mot barns och ungas hälsa
- Läkartidningen 8 mars 2021: Nej, läkare är inte splittrade om hantering av spädbarns-misshandel

Uppsala 7 april 2021

Lena Hellström Westas

BLF ordförande